

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si Fóiea una data pe septemana, ad. Mercurea si Sambet'a. — Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 fr. austr. in lainscru monachiei. Pentru tieri straine 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatoria. Se prenumera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. aust. Taps'a se cere inainte.

Nr. 60.

Brasieu, 1. Augustu 1861.

Anulu XXIV.

Cine a desfintiatu iobagi'a tieraniloru in Ardealu?

(Incheiere din Nr. tr.)

Pe acelasiu timpu famosulu baronu Nicolae Veselényi si consortii sei esira cu planulu de a sterge iobagia, romaniloru insa li se punea conditiunea fara care a nu, ca in pretiulu libertatii personale se'si lapede limb'a si se se ungurésca cu totulu. (Vedi cartea Balitéletek din 1830 a numitului b. Veselényi). Ci partit'a numita a conservativiloru nici chiaru cu pretiulu acesta nu a voit u se faca usiorare tieraniloru. Romanii pe atunci isi insemná tóte acestea, gemes, suferia, tacea, asteptá — ajutoriu dela ceriu.

In 1846 se iutembla macelulu barbaru alu tieraniloru din vecin'a Galiti'a asupra boieriloru poloni, ale caroru capete se vindea a uneori numai pe cate diece fiorini. Boierii din Ardealu se sparia forte, promitu ca voru usiorá sértea tieraniloru, ceru dieti, pe care o si castiga pe la finea anului. In aceeasi se aduna aprópe la 300 privilegiati si stapani de ómeni si cu ei vreo 22 burgari (sasi), ear' cá stapani de ómeni preste dominiile loru; acei parinti ai patriei se certa asupra legii agrarie (urbariale) dela Ianuariu pana la Octobre 1847. Si ce vi se pare, ca a esitu din acea certa indelunga! Bunulu cetitoru se nu'si pregete a frundiasi prin protocolulu dietei de atunci séu incai prin jurnalele unguresci si romanesci din acelu anu *). Noi aici insemnamu numai pe scurtu, cumca s'a decretatu si sanctionatu, ca din pamentulu tierei despartitul totu in patru clase precum se invoisera la 1820 se se lasa la man'a tieraniloru:

In clas'a I. de aratura 4 pana in 10 falci (holde), eara senatiu 2 pana 'n 4.

In clas'a II. aratura 6—12, de senatiu 3—5.

In clas'a III. si IV. aratura 7—14, senatiu 4—6.

1 falce séu holda se intielegea de 1600 stanjini patrati. Totu restulu pamentului de colonicatura catu ar' intrece preste acésta impariéla se se dea in proprietatea privilegiatiloru si se se presaca in alodiatura. Totu ardelénulu scia, ca acelu restu erá se sia forte insemnatoru si ca prin urmare tieranii cei mai avuti erá se devina lipsiti de o parte mare a pamenturilor cultivate de aceia. Scimu easasi cu totii, cumca legile tierei nici odata nu au cunoscutu pamentulu coloniculu de proprietate a nobililoru, ci acela se socotia totu deauna că: proprietate a corónei data in usufructu tieraniloru, en conditiune că acestia se cultive si alodiaturele nobililoru pe sama acestora, se le dea si diecieulele. Toti patriotii adeverati — carii insa nu era prea multi, tremurá pentru anulu urmatoru 1848, candu aderá se se puna in lucrare cei 13 articoli ai legii urbariale; pentruca fiacare simitia, ca unu asemenea urbariu rapitoru si barbaru s'ar fi potutu insintia numai cu ajutoriu de baionete numeróse. Mai antaiu de toti iobagii unguri stá pregatiti că se tóce pe oricare ar si cuteszatu a se atinge de mosiór'a lui că se i o mesure si micsioreze; asia pe primavéra anului 1848 noi nenorocitii ardeleni eramur se avemu o Horaiada noua, a dou'a editiune din a. 1784.

Veni anulu 1848. Natiunea romana se aduna la Blasieu si intre altele prochiamă desfintarea iobagiei fara nici o despagubire, pentruca dens'a presupuse, cumca munc'a si diecimea pe care tieranii le detera nobililoru qua glebae adscripti dela 1514 incóce ar' si despagubire de ajunsu, eara bataile luate se potea considera că interese.

Intre acestea diet'a Ungariei decretà desfintarea iobagiei si a diecieuelor numai dupace in sinulu ei precesera cele mai furbinti dispute si certe si anume dupace revolutiunea prorupsese si in Viena (13 Martiu) si in Pest'a (15 Martiu) si dupace anume iobagii de nationalitate magiara in unele comitate incepusera a denegá orice serbiu urbarislu, precum isi potu aduce aminte toti cati citia pe alunci jurnalele din Pest'a si Clusiu; eara apoi in articolulu IX § 1 dice: „Legislatiunea pune despagubiroa posesoriloru particulari de pamentu sub acutulu aparotoru alu onórei publice nationale; — eara in § 2 prevede elaborarea unui statutu de lege, in puterea caruia posesorii voru avé a se despagubi regulatu si fara nici o scadere (hiány nélkül.) In artic. XII constatoru din 9 §§-i se decide pretiuirea venituri-

*) Din Gazet'a de Transilvani'a dela 1847 vedi mai vertosu Nr. 15 si 16, apoi dela 48 pana la 54, apoi 58, 78, 79 s. a. —

loru boieresci, pentru că se se scie curatu, care ce despagubire are se ia. —

Acestea tóte s'au intemplatu in Ungari'a pana la 10. Aprilie 1848 diao inchiderii dietei deschise in 7 Nbre 1847. —

Puçinu dupa aceea, adica in 5 Maiu 1848 Imperatulu Ferdinandu că mare Principe alu Transilvanie emite rescriptu pentru deschiderea dietei. Acelu rescriptu sosi la Clusiu tocma pe candu romanii cataloria la adunarea din Blasieu, adica intre 13 si 14 Maiu. Elu coprinde cele 7 propusetiuni regesci destinate a se desbate si decide in diet'a tierei nóstre. Propusetiunea a patra suná asia: „Findea parintesc'a nostra sirguintia si grija are de scopu, că sértea tieraniloru iobagi in totu modulu si catu mai curundu se se usiozeze, in conformitate cu regesculu nostru rescriptu din 3 Aprilie a. c., pe care l'amu indreptatu catra voi prin canalu regescului nostru gubernu, dorimur că, luanduse in bagare de séma impregiurarile de facia, se se ia neaparatu la desbatere in ceta're a reporturilor urbariale pe longa o drépta despagubire a proprietarilor, cu unu astfelu de modu, că proiectul de lege, care ni se substerne si pe care vomu avea a ilu sanctioná in folosulu si interesulu tieraniloru, se se pôta publica si pune in lucrare enca sub decursulu acestei diete.“

In 29 Maiu diet'a ni se deschide prin comisariulu regescu b. A. Puchner. Partit'a teroristica in locu se ia cele 7 propusetiuni regesci in ordinea prescrisa *) sari dreptu la a treia si fara a o desbate precum decretase regele, fara a vrea se scie de conditiuni, prochiamă uniunea neconditona. Acum insa prin tiéra colcaia infrosciatu; temnitiele se implusera de iobagi romani si magiari; spre Bai'a mare iobagii denegá robotele in massa; satulu Coslaru lunga Muresiu ataca locurile domnesci; pentru care portase procesu, executiunea militara de 160 secui granitari merge asupra lui; in 2. Iuniu se si intemplă macelulu dela vecinulu satu Mihaltiu, in care 14 romani morti si vreo 50 raniti cadu de glontiele seculiloru comandanati de vice-spanu **).

Atunci dieta nu mai ia lucrulu de gluma, ci apuca si propusetiunea a pat'r'a, asupra careia compune abia doue proiecte de lege titulate artic. IV si artic. V, prin care proprietarii isi asigura in tóte modurile despagubirea pentru perde'rea robotelor si a diecieuelorloru. —

Cu tóte acestea, lucru memorabilu, in Clusiu, M. Osiorheiu si pe airea se ridică o partita inveninata, carea lucrá din respunerii pentru sustinerea iobagiei; eara in siedint'a din 23. Augustu a dietei dela Pest'a obvinu petitioni ceretore de restaurarea iobagiei! Si totusi pana pe atunci dintre iobagii magiari din Ungari'a ucisera pe cativa proprietari. (Vedi jurnalele magiare din lun'a lui Martiu pana la Iuliu.)

Acestea tóte sunt fapte istorice constataate cu mii de adeverintie istorice.

Vine dupa aceea absolutismulu, recunósce desfintarea iobagiei, mesura pamentulu tierei, dupa aceea imultiesce munc'a si tóte datile iobagesci cu 20, eara apoi acestu capitalu ilu numera la man's privilegiatiloru, prin urmare i despagubesce intru totu intielesulu cuventului.

Apoi dara cine a desfintat u iobagi'a tieraniloru in Ardealu? Privilegiatii nicidcum si nici odata, ci numai probedint'a cerésca prin evenimentele dela 1848, eara privilegiatii s'au invoitu numai de fri'a; — prin urmare densii nu numai ca nu merita pentru acésta nici o multiamita, ci inca sunt datori a se rogá de iertare la patri'a loru, pentruca cumplitulu egoismu nu la lesatu a se induplecá la eliberarea tieraniloru, nici chiaru in a. 1847 si cu atatu mai puçinu pe la 1820 séu 1815 ori 1791 séu 1784.

Sunt aprópe doue luni de candu partea cea mai mare a acestui articulu se aflá scrisu pe pulpitulu meu. Adesea steteiu la indoieala se'lui dau publicitatii séu focului in aceste timpuri, in care este bine a ne feri de orice provocari nemotivate; o scena insa la care amu

*) Vedi acelea 7 propusetiuni regesci si in Gazet'a Nr. 37 din 6/18 Maiu 1848.

**) Vedi macelulu dela Mihaltiu in Nr. 43 alu Gazetei din an. 1848. —

asistat in congregatiunea comitetului Albei de susu m'a determinat a re'prospetá respectivele fapte istorice si legislative susu atinse. E unu lucru de mirare, cum se mai asta inca ómeni, carii pana in dia de astazi mai pretindu anume dela romani atata dejosire, umilire, sim-tiu servilu producatoru de grétia, cá se stea gata sér'a diminéti'a de a sarutá manile si picioarele fostilor privilegiati, pentru ca in anulu 1848 au scapatu de lantiurile iobagiei, de blastamulu diecieuelor, de biciulu si alunulu deregatorilor, provisorilor, prefectilor, inspecto-rilor si a tuturoru haiducilor domnesci. Este insa unu lucru si mai de mirare, candu vedem, ca intr'unu comitatu intregu comitele su-premu ne-ajutatu de nimini devine in neplacut'a pusetiune de a in-fruntá singuru unele neadeveruri rostite de unii in faç'a adunarii, cá si cum ar' avea a face cu o céta de copii din o scóla elementara sa-tésca, pe carii se'i poti sparié cu balauri si cu solomonari, carii pórta nuorii si fulgerile.

Pentru ce óre aristocratii nostrii nu'si mai potu tiené odata gur'a in cestiunea iobagiei, pentru ce nu o lasa pe aceeasi ca se fia de aci nainte unu simplu materialu pentru istoria, si in locu de a ne totu cauta despre nemultiamire si bujtogatai, se véda mai bine de actele tribunalelor urbariale.

Zernesci, in dia de S. Marin'a 1861.

G. B.

Din protocolulu siedintelor universitatii din Sibiu in anulu 1861.

(Urmare din Nr. tr.)

IV. Siedint'a din 4. Iuliu 1861.

Notariulu Arz cetesce ante protocolulu care modificanduse cu im-protocolarea celor patru emendamente ale adresei se aprobeta. — Deputatulu Sigisiórei Gull cetesce proiectul ordinei interne séu alu regulamentului (*Geschäftsordnung*) ; toti 'lu primescu, dara Stebriger si Popu pretindu amanarea desbaterei pana mane cu scopu de a se informá despre cuprinsulu ordinei mai de aprópe, inainte de a'si poté dà parerea, la acesta se opunu membrii comitetelor si ceialalti toti cu Gull in frunte, Comesu inse amana desbaterea si imanuéza lui Ste-briger si Popu proiectul spre dorita informatiune. — Gull cá au-toru alu proiectului 'si face observatiunea, ca éra perdemu un'a di. — Popu dechiară, ca elu 'si poté face si dupa repedea cetire observatiu-nile dorite numai decatu, si asiadara nu voiesce a recunósce imputa-re facuta in privint'a perderei tempului. — Gull postesc, cá se iee la protocolu amanarea casinata prin Stebriger si Popu; — cestu din urma pretinde se se improtocolize si aceea, ca elu a voit u a'si face observatiunile adi. — Comesulu decide inmanuarea ordinei spre infor-matiune.

Lassel face cas'a atenta la impregiurarea aceea, ca pretensiunea DD. Popu si Stebriger chiar si prin proiectulu instructiunei e recti-ficata, fiinduca instructiunea intre altele dice, ca tote causele séu pro-iectele momentóse debue celu puçinu cu 3 dile inaintea desbaterei facute cunoscute universitatii si membrilor ei. — Comesulu transpusu unu proiectu pentru organisarea universitatii cá suprem'a judecatoria a Sachsenlandului comitetului judicialu spre informatiune. Suplica celoru 3 sate alipite la restauratiune catra Sibiu, cu pretensiunea alipí-rilor la Sigisior'a unde fusera sub sistem'a cadiuta, se transpusu dupa un'a desbatere mai indelungata in originalu comesului spre deli-berare si in copia comitetului administrativu spre respectare cu prile-giulu desbaterei intrebatunei teritoriale. Cu privire la debatele acestea dice Wagner; ca universitatea debue se'si iee pusetiunea din 1842, pre candu au protestat in contra competentiei gubernului si a dietei de a decide astufeliu de intrebari ivite pre pamentulu sasescu „Sach-senland“, unde dna parerea ini, alui Gull si alui Löw numai natu-nea saséscă are dereptu de a dispune. —

V. Siedint'a din 5. Iuliu 1861.

Notariulu univ. Arz cetesce ante protocolulu si acesta s'a auten-ticatu. — Deputatulu Sigisiórei Gull voiesce a luá ordinea casei la desbatere. — Popu reflecteza ca de órare numai elu a fostu acela care si a facutu observatiunile in privint'a ordinei in genere, ar' fi dora mai cu scopu, cá inainte de tote se'l asculta pre elu onorata universitate si dupa aceea se urmeze desbaterea. — Gull de un'a data cu alti sasi, cari de ieri prevedea opusetiunea in contra compunerei ordinei, si de aceea nici ca se invoice la concederea informatiunei mai de aprópe, — si indicá viersulu postinda, cá fiescecere membru se si faca observatiunile la desbaterea singuratelor puncte. — Popu se-curu, ca i se dà chiaru prin ordinea ast'a prilegiu de a'si dà observatiunile compuse in scrisu se invoicee „tacendo.“

Referentulu Gull intréba din punctu in punctu ca are cineva si ce de a observa? toti tacu; la cetirea § 14 care suna asia „fiescecere deputatu, cá membru alu universitatii are dereptu de a se insinuá si de a'si dà votulu separatu in scrisu la protocolu“, éra intréba Gull pre Popu, ca are ceva in contra paragrafului? — Popu: „Din-

contra, eu tocma pre temeiulu acestui § tiamu concesu, cá inainte de ami face observatiunile mele generale, se deveniti la desbaterea §§-loru singurateci, si pe lunga töte ca acestu § nu cuprinde in sene totu ce ar' debui se cuprinda. eu ilu primescu, si eata ca in intielesulu lui insinuediu si totu un'a data transpusu observatiunile mele separate cu privire la ordinea interna intrégá, la protocolu.

(S g o m o t u.)

Gull: dà me rogu pentru ce nu tiai facutu observatiunile din paragrafu in paragrafu?

Popu: pentru ca eu nu cu acela scopu amu pretinsu si ecscope-ratu inmanuarea proiectului si amanarea desbaterei de ieri, pana adi, cá se siu restrinsu la asemenea observatiuni!

Eu miamu formulatu observatiunile mele in genere in contra com-punerei si a cuprinsului ordinei intregi, si in specie in contra unor §§ totu un'a data amu formulatu si modificatiunile dorite de mine, si estea modificatiuni ar' fi primitu poté aprobarea dela mai multi Dni deputati. — De órare inse nu mi ati concesu se vi le spunu atunci, candu inca mai era modru de a se modifica ordinea, acumua estea nu mai putu u obiectu de desbatere — si asia dara imi facu numai dato-ri'a déca alipindume de § 14 insinuindu votulu separatu, transpusu actulu acesta la protocolu.

Cas'a intréga tiene pe Popu in cuventu!

La cetirea § 16 se ridică d'antau Onitu, dupa aceea Popu et Domsia, si pretiudu delaturarea numirei de „Sachsenland“ pe temeiulu conclusului din a 2-a siedintia (cu prilegiulu adreseci).

Wagner, Gull si comesu Salmen reflecteza pe rendu, ca de si s'a lasatu acésta curenta numire din adresa afara, ci totusi nu recu-noscu delaturarea numirei de „Sachsenland“ din principiu, pentru ca nu s'a facutu conclusu odata pentru totudeauna — Toti sasi ei tien-ure in cuventu.

Domsia si Popu mai combatura acésta numire adoptata din 1848 incóce per abusum cu arguminte forte nemerite, provocanduse la legi-le fundamentale atatu vechi catu si noua si considerandu si spiritulu tempului presentu — inse fora resultatu.

Onitu insinua votu sep. in contra § 16, la care si Popu s'a alaturatu.

In colo au primitu ordinea casei (*Geschäftsordnung*) toti, in tota estensiunea ei — numai Papu au remasu pe lunga observatiunile trans-pusu la protocolu.

Cu privire la vorbirea comesului si a lui Löw et Gull isi retene Popu dreptulu de a asterne casei unu proiectu motivatul pentru delaturarea numirei de „Sachsenland“ ex principio, adeca odata pen-tru totudeauna. —

(Va urmá.)

Adunantia comisiunei centrale in districtulu Fogarasiului.

E квітня 18. Іюлія а. к. від фесту кон-кінця місяця членів комісії з Ізраїлем. Са D. квітня супр., а се адна дн локалівські офіційні дистрикти, пентрі але-ре-па дефінітів'я амплюаційор, ші пентрі pecolваре алторів кав-се дистрикти. На 9 бре дн зіза освітніх атінські візьндесе комі-сіонія централе ка аднати, трьомісі о депутаціоні конституторе дн 4 місяці, освіб kondічоре D. ч. р. шайорі пенсіонаті Г. де Попа з Ізраїлем. Са Dn. квітня, спре аі deckoperi къ комітетам є аднати ші дн пофеште да шедінг. Лінторкъндесе депутаці-на, соци днадати ші Ізраїль. Са ші пріші пресідів дні троє супете „съ тръніекъ“, че пъреад а ні маі днчата. Шедінга о deckісъ Ізраїль. Са прін о квітні дн лімба ротанъ ші маріаръ, дн каре декіръ, къ фіндъ шедінга комісіонія централе дн 26. Апріле а. к., каре аі фесту дестинаті пентрі дефінітіва але-ре а амплюаційор, дн парте дн. губернія супендати, ші фіндъ Ізраїль. Са тогъ прін ачеа опінажіоні дніптернічіт, пентрі супеніоніа ор-дінії легалі дн дистрикти, пънъ да але-ре але-ре а амплюа-ційор, а се днігріжі пе kalea супенітівів де персоналів треба-инчес; супенітівасе амплюації естраордінії провісіорі. Decko-пере къ днрере, къ днітрі амплюації о парте таре ні воіръ а прімі постіріде, дн каре фесеръ супенітівасе, ші'ші еспріме тогъ дедодати ші тару, де о парте кътре ачеі domni карі прі-міністъ постіріде дн спріжніръ дн супеніоніа опінажіоні дніп-тернічіт, еаръ де алъ парте кътре дніптернічіт попоръ „блъндъ ші рпделептъ“ алъ дистрикти, каре дн патра есте аплекаті а асквата опінажіонілі маі тару, сеі, маі але-ре къндъ ачеі пърчедъ днітрі о ініма пініа де супеніоні кътре дніп-тернічіт, ші дн спріжніръ лішъ матернъ. Аратъ маі днколо, къ deckoperindvi-се де не-штератеорі, атът дн парте офіціаліоръ супенітівасе, кътре ші дн парте попору дніптернічіт попоръ, кътре ші амплюації се фіе одіхніці, ші попору дніптернічіт се путь аве дн еї дніп-тернічіт дніп-тернічіт, ші аі дніп-тернічіт дніп-тернічіт а пърчеде не ка-

деа конституционале спре ажыпчераа ачелы скопъ, ши аш конкіз-
матъ комісіяне чептрапе. Ап fine dekiapъ шедінда de do-
kise. —

Четиндзє міста шефірілорð се афіаръ 86 de фацъ. Ап-
датъ дынъ четіре лаңдыші көвпіті Dn. віче-кыпітапð сұстітізатъ
Г. Іаков, ныссе ұнтревареа, къ алеңереа дынъ леңі се фаче, сең
ұп үрта үнел інстрокцијі маіл налғе? елдің үніне алеңереа ам-
плоіаділорð а фі преа тімпіріе, фіндкъ кестігінде літвең оғічібес,
дынъ каш штіе дыңсамді, ны с'аð ресолватъ ұпкъ да локхріле шай-
ұпалте, поғеште даръ амъпареа алеңерілорð. Маі спусе къ
былғаріл оғытітказіл, пеккынооккынді скішвъріле челе шылте че с'аð
Фъкітъ diu 1848 ұп літва ромашпъ, пічі н'аð пәттітъ прімі посты-
ріле лорð destinante. Фізлен, Елек ші алді de компаніт миі ұпкъ
воіаð амъпареа алеңерілорð.

Лікъ маї азірѣмъ о поштате din гѣра D. Філдеп, къ de ши
дистріктълѣ аѣ дечіюѣ къ літва ротанъ се фіе оїчібсъ, тотышъ
дженшилорѣ нѣ ле е ertatѣ dospѣ леці а о ворбі, de ши о штіѣ
Форте біне. (Ачелеа сѣ de cігврѣ леціле че леаѣ adscѣ варбарії
отръбзпі аї лорѣ din Acia.) Елѣ ла пофта са, ка съ се ашънє
алецеріле се провокѣ ла телегратълѣ дп. р. гѣбернѣ din 26. А-
пріле а. к., пріп каре, dospѣ кѣт і плаче лві а креде, о'a пішіцітѣ
adsparea de атвпчі. Іл. Ca D. къпітанѣ рефлектѣзъ, къ дп рец.
гѣбернѣ п'аѣ пішіцітѣ adsparea de атвпчі, чи п'ятai аѣ сістат'о ши
аѣ ашънаг'о п'япъ la веніреа Dn. консіліарів гѣберніале ші п'япъ
ла алецерае дефіпітівъ а комісіонеі чентrale.

Англицъ къ листатъ аѣ de a се лѣчено алецеріе. Листъ въ се адѣсъ de в. къпітапъ D. Ioane Пашкаріѣ пріп акламаціоне. D. Філіпп протестѣзъ ші dekiapъndrсе къ пъ воіеште а лъга парте ла актълъ алецерії, со депъргрѣзъ, къ джонсълъ ликъ вр'о къдива mariapi.

Домпвлă Іакав, дикъ кандидатъ de в. къпітанъ, пофеште во-
тиаре, дикъ дръздаръ къчі тотъ D. Пашкарів еши din үрпъ але-
щерій de в. къпітанъ къ б1 вотврі, контра шепте. Дикъ алецереа
віче-капітальні кавалътъ D. вікарів Кіріла, ші пропвсє тръшітереа
шнел депвтъчні dictrіktvale ла дралглă тропъ, спре а аръта о-
тацівлă ші крединца неклътітъ а роmъпілоръ ачеоты dictrіktъ къ-
тръ Maiestatea Ca, ші тотъdeodata de a се ряга, къ Maiestatea
Ca съ се 'ndrре преа градюсъ, а да о ресолвдівне фаворавіле la
конклъселе репресентанцілоръ ачесты dictrіktъ din 13. Апрілів
ші 16. Mai 18. a. k. Пропвпереа са прітеште къ ваплітітаго ші
сэ ші алéгъ DD. Ioane Romanъ, Ioane Kodрь Дретчашпвлă ші Г.
Стрішев de депвтаци дешилнъ дропвгернічії аі dictrіktvale ла Ма-
іестате.

Алецереа се континъ ші се алесе: de перченторе Г. II. Фогарашанъ, de протопотарів Гр. Маєръ, de віче-потарів Ioane Kodrъ Dрегшванъ, de асесорі: Ніколае Швастаі, Каролъ Гієргіапоши, Ніколае Блашіанъ, Савіле Nanаші, Cimeone Мэръшанъ, D. Габоръ, Nik. Барбъ, Ioanъ Ресъ. N. Naigeboren, Ioane Поповічъ, Георгіе Борошпай ші Iosifъ Барабашъ (як локалъ які D. G. Іакаб каре цільндѣ постула de асесоръ прімарів преа тікѣ пентру дѣп-свілъ, нълъ вои сълъ прімѣскъ); de жэзі черквалі: Daniеле Гретоіз, Sam. Насараріз, Георгіе Moxanъ, Ioane Геро, Iosifъ Пш-карпъ ші Ioane Сычъ; de amnloiaui la седріз орфопале: Nobinъ Речіанъ прешединте, Савіле Шопъ ші Iosifъ Ракоши de асесорі, de архіваріз Nik. Тізъ, протоколіотъ С. Сінковічъ, de ректіфіка-торі ші totdeodatъ ші свѣжеві трактвалі: Ioc. Капесію, Георгіе Попараадъ, Ioane Дечеї, Ioane Padешъ, Грігоріе Negrea ші Георгіе Гавріле; de фішкалъ Ioanc Pomanъ; de advokatъ върачілоръ Ст. Eniedi, de фіцикъ distrіктуale Dр. Лдъ. Брзст; de хірургъ Фран-чіскъ Хайт; inqінеръ distrіктуale Bartolomei Iлек; протопотарів опорарів Георгіе Баріцъ; потарі опорарі: Ioane de Lemeni, Ana-nie Тромвіташъ, Георгіе II. Фогарашанъ, Iсліш Benedek, Vasile Alastanъ, Valentinъ Хершени.

Есте de лнсемна:в, къ D. Хершепі Ласло ф de вр'о 7—8
опі дп kandidatъ, пз ф8 порокосъ дпое а азzi пічі одатъ вр'зпѣ
квзѣтъ дп фавбреа са; de аічі се піте ведé че дпкредере аре
роштпвлъ дп ренегації се! Партеа чea таі таро а поіалеші-
лорѣ офіциал, пз воіръ а depape жэрътпвлъ, есквсъндзсе къ а-
чеіа, къ ар' фі періклітаці дп прівіпца лéфсі, къ amulioacі дп
діспопіблітате, комісізнеа прімі ачеа есквасаре ші ле іерть deo-
камдатъ жэрътпвлъ! Baї de noi! пъпъ ворѣ фі офіциалі поштрі
пежвраці, пічі о дпкредере пз потѣ се аштептѣ dela попорѣ.

Дртаръ обічнізітеле протесте din партеа үлгэрлорѣ; се че-
тиръ о твяціце de епістоле de пріі комітате; се таі devicіоъ
леафъ да үпії оффіціалі, пептръ карі ны өра devicіоъ лпкъ.

Інстрітатеа Ca Domпылъ къпітанъ скретъ Бранъ de Lemені dedeъ ѿѣ прѣизъ отръвлчітъ, ла каре лѣъ парте фптрѣга комісіи-не централе ші тоді поі алешиі оїціалі.

(Ліквідація відмінної та добрачної відповідності.)

С е в е ш ъ, дн 5. Августъ н. 1861.

Меркірі № 31. Ізлів ажепвлі С. Ізлів а. к. аж ціноті теш-
брії комплітател din орашал Себешь зла аднапре, № пе каре №птр
челелalte аж проекатат сашії, ка Downii депнатаді трьтіші ла зпі-
версітате съ се рекіете дела постгріле джншілорд №пкредіціате,
fiindkъ джншії аж ворвіт №п контра „Саксенландзлії“, аноі —
къ № ар' фі автіт інстрякціоне се ворбескъ №п контра сашілор
шчл. шчл. — №птр тешврі ла пштерд de 40 аї комплітател се
афіль ші 4 роштні, анште Ioane Бееанк, Ioane Кристеа, I. Опіцш
ши Zахаріе Мога, кари тоці de конвінціере анимаци, респонсере ла
36 сашії, къ Downii депнатаді аж ворвіт №пмаі дрентатеа, — аноі —
а споне дрентатеа № пшмаі ле есте іерратіт, даръ кіард ші
стржись datopingд, zicepз deodatъ ші ачеєа, къ Downii депнатаді
№ аж автіт пічі зла інстрякціоне, чи №пмаі крещінгіонале!!

Сашіл възъндѣ, къ чеі 4 роітъні пъсе потѣ абате dela прі-
чіпівши асердіоніе дѣпшілорѣ, фбръ сіліці а спарце adзнареа
фбръ рееслтатѣ, zikъндѣ deодатѣ, къ віперї 4п 2. Аягъстѣ се ва
kontinga.

Бінєрі № 2. Августъ с'аѣ пресентатѣ ла каса сіатылі поз-
мал чеі 4 ротъпі, саші! ділсе пічі баретъ впзлѣ, передендиши
сперанца къ астфелів де чіркѣтопекцію а еші ла кале. —

Ли 4. Августъ пептръ пертрактареа казсеі съсѣ постепите
еаръ с'аѣ конкієматъ тетбрїй комнпітатеі, — сашіл аѣ маі къ-
теаратъ а'ші маі репета dopinца дпсе къ топѣ маі тоаде ві-
тъндѣсе чірквопектівѣ впвлѣ да алтѣлѣ дп окі, — Ioane Бесанѣ
ши Ioane Кристеа реенпсеръ пнмай декътѣ ѣртъторіе: „Domnia-
востръ дпдешерѣтъ ве стрѣдгіці а семъпа семъпцъ реа пептръ
рекієтареа Domпілорѣ депкташі, къ нѣ ва рѣсърі! Депкташі пѣ
іаѣ але съ комнпітатеа Себешвлѣ, чи іаѣ але скавпнлѣ дптрегѣ!
дпншії пѣ съп алеші de depкташі съсъшті, ка сеі пнтеці Dom-
піавостръ рекієта ка саші дппѣ воіе, чи съп алеші ші de по-
тъпї, роmпнї дпсе пні ворѣ рекієта, ші аша Двбостръ пнчі п-
май спераці de а ве пнте ажкпце скопвлѣ.“

Сашій ама даръ аѣ рѣтасч къ скончалѣ джншілорѣ жосч, ап-
се тотѣ, ка се факъ чева аѣ dekretatѣ се трѣтіе Domnіlорѣ
denѣstaciї: „Verwahrung fürl diesmal.“ Ромѣнії протестъадѣ нѣ
аѣ воітѣ а съвекріе конкласчлѣ ши пе лякъндзлісе протестъ ап прото-
колѣ, астъзі с'аѣ datѣ ап скрісч. — С. М.

Депутація на коміт. Zapăndă отътътъре din D. Ioane Мога, Петръ Moldovană (протопоп), Ieroponimъ Moga (вічекоміте) ші Докторъ Xodowă, прекът ші чеea din дистріктъ Фъгърашъ-Люї, отътътъре din DD. Romană, Kodră ші Стрімвэ сосиръ *in Biena*, — чоі din тъів, ка съ роце не Маіестате аі лъса я ватра lopă Трансільвания, necinindse а се аnekса къ скла я Ծugaria, евъ чеі din зрътъ, а къордъ капітапатъ е *in посесоріо* атътъ къ літва кътъ ші къ організаареа, сеé dзоé побе пътai пептъръ а аръга тълдътътъ пептъръ рестітъгдіа автопоміеі; — пептъръ алтчева ня не пріченемъ. — Депутъчкпна пъсъхденілоръ с'ад фиторсъ, аштептъшъ, ка съ не реферезе deonре овкчесчъ къ дефіпітіза ресолваре а фондулъї фестълъї рец. спре скопълъ інстітъгіпнеі, че е атътъ de інтеціторія.

Аштептъмък, ка den&tm;ijї побі офіціалї ти distrіktвлї N съ-
длвлї съ се арете къ о актівітате тілітърбокъ дптрз а позе фун-
даментъ ла opdinea чea въпъ дптрз тодї рашї таpіcіpalіtъцї, ші
iisbindѣ mai твлтъ пплітълв капчеларіє, декътъ distrakciоніле, че
съnt de modъ ти алте локбрі; — къ чине пз ва лвкра акзт?
къндѣ тотъ лвтеа аштептъ дnadincъ, ка съ вѣзъ, че твotръ de
автономіѣ таpіcіpalъ съnt ти старе а съcіmе рошълї чеi mai
oapzeni, ші че iinstіtuziонї ші дпtrrepiнdepi ворѣ фi Фѣtъlї акті-
вітъцї лорѣ чеi лъsdate; — din фркѣtъ de cine съ къпоскѣ ар-
верї, рогътъвъ салвацівъ опореа. Къпітанвлї съпремъ дпкъ n'аd
benitъ дела Клажъ, пічі deспре дпtъrіpea протоколвлї конгрега-
цїонei n'аd benitъ дела гъвернъ nіmіkъ. — Аltmіntrelea аколо
dominézъ o opdine въпъ ші dékъ пъdзrарії чес. р. пz ар' пpта
віръ, пічі deспре пръdapea пъdзrілорѣ n'аp фi чеa mai тікъ пльп-
сбре; конtrіvзiонә о скотъ admіnіstratorїї комітатвлї — ка
піктирѣ ти църіле ачестеа -- къ totѣ adincsъ, ші бшenї пль-
тескѣ тереb, пічі къ ле e фрікъ de ексеkціоне тілітаръ; e o
каlжmпiз ші o infamіe ръятъчось орї че den&tm;ijare с'a фѣкѣtъ
deспре перъndзелї се ё nelegalіtъцї ти ачестѣ distrіktъ, eаръ chine
kpede infamіelорѣ фѣкъ al азвi ші ne N съsdeni, ачела e inimi-
клї лорѣ ші алѣ дпtрецеi naционаліtъцї pomane dekiзratъ. —

— На Прага се дитъшнъ впѣ кравалъ, каре да нѣ пѣтъ
спре 2. Азгвѣстѣ пѣтъ къ дитрепъшіеа пѣтереи арпата ші дѣлъ
мѣлте рѣпірѣ ші арестърѣ съ domoli. Попорълъ трасе юсъ таі
таіле касе; каса фз о дикеіераре а впѣ сервіторіе къ жідовії,
каре фiindъ аноі princъ, съ стѣрні спаіша, къ ар' фi оторжтъ de
ісрәелії, къndъ аноі съ adspѣ попорълъ ші нѣтъе спарсе ферес-
тріе ла таі мѣлъ ісрәелії, варъ асѣпра патролеморъ въла ші
флѣера, не къndъ аноі се дитрѣбъпцъ ші о disieisne de вѣпъ-

торі, каре дипрьштів попорвлі отъ'єторів din codal shi пъла-
маші. —

Неамă прокопску. „Корпкă“ не адъче впă ес-
трактă де спре оператвлă комісіоне чеи стътътore din 27 тембрă!
пентрă формулареа проектвлă де спре дипрьчунеа падіоналъ-
дилорă in Унгарія ши егала лорă дипретъцре політік. — Еатъ че
кончесіоне комісіонеа:

a) **Лп комітателе къ падіонеа де оссітіе комітетвлă коміта-**
тескă але се пе басеа демократікă din апвă 1848 (тотъ челе
реставрате dela 48? — Р.) ва декрета літба офіціалъ дп комі-
татѣ; ачеста съ айъ локъ ши дп четъділе къ адіністраціоне
пропріз; о парте (къ бывъ самъ рomanii. Р.) проектасе, къ пъ
тиорітатеа комітетвлă се декретеze літба офіціалъ, чи се фіѣ
літба тиорітъдї локкіторілорă din комітатѣ ши літбъ офіціалъ;
комісіонеа дпсъ пріп вотісаце къ 21 дп контра ла 6 вотрі (а-
ле рomanілорă пътai? Р.) а прімітă пътai проектвлă еъл челъ
дінтъз.

b) **Лп комітателе дп каре літба офіціалъ (mariapă)** с'аэ
ре спісч de комітетвлă комітатескă протоколвлă съ се дкъ ши дп
літба попорвлі къзтѣ (?) дп тиорітате ши съ се автентіцеze, пен-
трă ка аша съ се апера дрептвріе фіекъріе падіоналътъдї (пъ
пречесіоне. Р.)

c) **Комітателе ворă скріе дп літба ачеса каре е офіціалъ**
ла чои кътъ карі се скріе (апои mariapăl o пъ кътва се сілескъ а
скріе дп літба алторă падіоне? Р.)

d) **Фіекъре комітатѣ фъръ прівіпцъ ла літба са офіціалъ**
ко-
респонде къ дерегъторіе чентрале пътai mariapareшre, дар' комі-
тателе аж дрептѣ а чере, ка дерегъторіе чентрале, съ ле тръ-
мітъ е міселе пе лъпгъ mariapareшte ши дп літба са про-
пrie. —

e) **Лп шкіоле комітате се фіѣ літба тиорітъдї літвъ де**
тпвъцтвръ, еар' дп челе сгедіонте de stată, ачеста ва дікта
літба, къ де оссітіе прівіпцъ ла падіоналітатеа ціпвтвлă. La зпі-
версітатеа din Неста съ се педіче катедре пентрă тóте літвіоле.
Шкіоле къ спесе пропріе 'ші побе ръдика верче падіоне, ши впnde
комітате пе ворă пътé, ва педіка статвлă (се дпцелене, къ къ літбъ
mariapă.) — **Лп къселе вісерічешті сърбіи ши ромъніи de лециа**
греческъ ворă авé nedenendingtъ дпцелене ка ши протестанти.
(Чентрă зпілі аїчі пе пічі о пречисаре.)

f) **La densmirea комітілорă оспремі ши a дерегъторілорă**
маи дпалці требвє се іае прівіпцъ ла падіоналътъдї (ка ши пъпъ
актъ ла реставръчунеа чеа ексемпларъ?) —

Ръспівіслă лві Deakă la рескріптвлă рец. се ѿ
прімітă дп шедінга 63 а касеі де жосă а діетій Унгаріеі ціпвтъ
дп 8. Августѣ къ впă аплацех ѹенералъ, ши пе модіфікатъ съ ши
трътісъ ла каса de съсă. Ера о таљіме de оръторі пре дпсем-
паї тотъші декърсь атът чітіреа ръспівіслă, каре є фірте вастъ,
кътѣ ши пріміреа лві пе модіфікатъ de кътъ каса репресентан-
цілорă дптре аплацех пътірош, съ дпцелене de сене, къ каса
ера дпкордатъ. Ачеста адресъ фіѣ прімітъ кіарă ши de кътъ
нартіда де вісіоне: Tica ши консою; З бре а ціпвтъ чітіреа ei.
Дін къорінсвлă ei atіпцемѣ de о камдатъ пътai атъта, къ пічі
диплома din 20. Октомбре пічі патента din 26. Фебрваріе пе се
прімесче de падіоне; къ ла сенатъл імперіалъ пе ворă трътіе
депітадї ши дкъ ши ворă фаче алецері deadрептвлă дп церъ,
діета ле декіаръ пе ачеле de о вътътаре а констітутіоне, пічі
ei ва рекъбоче пе астъфелі de депітадї дп сенатъ de репре-
сентанти Унгаріе, ши сарчине, дипрьтвтвріе ши въпвріе въ-
нрілорă статвлă ватате de сенатъл імперіалъ пе ле ва рекъ-
ночесе пентрă сене de облегътіре. Дрептвлă аплацідіреі de кон-
трівдіе ши рекърді, къ впă къвътѣ дпцеліна реставрате алецілорă
din 1848 еареші съ вретінде ка kondіціоне Sine qua non. „Е
дэреросă, зіче адреса, къ рескріптвлă дптертвтескă пе аж дп-
тре вастъ констітутіоне mariapă, чи о патентъ октроатъ; къчі прі-
пітвтѣ тішлочі сжигврѣ пътai пе баса констітутіоне. Діета прі-
весче даръ de рпнѣ ши фірвлă консультъдїлорă діетале.“ — Finea
о чіті Deakă къ впă топѣ профенди дэреросă, зікѣндѣ: Е къ пъ-
тінцъ, къ песте патріе пе ворă вені греле зіле, даръ падіонеа ва
съфері ши пътімі, пентрă ка съ пъстрезе дрептвтескă дрептеле
претенсіоне de лібертате ши констітутіоне, къчі чеа че пъті-
тереа ши сіла поге съ іеэ dela падіоне, ачеса еаръші о поге
реажніе дп тошнене фаворітіре, чеа че дпсъ съ кончеде de
бывъ воіе, ачеса е пентрă totdégnă передвтѣ; Ѣста е шіевзvă
фундаменталъ алѣ adpecel, пентрѣкъ къпріпсвлă ei e totѣ челъ din
адреса трактъ.

Decretarea діетій croatilorу, ca nu voru tramite deputati la sena-

tulu imperialu, a incuragiati si pe opositiunea magiara, care crede, ca
si celealte popóale Ungariei voru urmă exemplulu croatilorу.

Diet'a Ardealului. Dupa corespondintele lui „Sürgöny“
din Viena scim, cumca Maiestatea Sa Imperatulu cu inaltulu seu biletu
de mana au provocatu pe Escel. Sa br. Kemény, cancelariulu aulico-
transilvanu, ca pana in 10. Augustu 1861 se'si astéerna propunerile s'ale
pentru tienerea unei diete in Transilvania. Se da cu socoteala, ca con-
chiamarea dietei dupa cum sta situatiunea prezenta nu o va poté incun-
cungiură br. Kemény mai multu. Ce prospecte pote avea pentru noi diet'a
Ardealului? — Mari, déca romanii se voru ingrigi de tipuri pentru de-
putati in тóte locurile, asia, incat si copii pe strade se scie, ca cine ei
va reprezentă in dieta, si déca se voru incapui curendu ai face indrep-
tatiti prin posesionare déca această e pretinsa pentru eligiveri; apoi o
inima si unu cugetu se fia in totu romanulu, ér' partite esite din nepre-
natielegere se nu ne mai nefericeasca.

Cronica esterna.

O congiuratiune in Rusia (?) care dupa scirile lui „Ost u. West“
s'au descoperit in dilele mai din urma la Petersburg, au fostu tiésuta
mai cu séma din elemente aristocratice si de o natura forte seriosa.
Scopulu acesteia aru fi fostu că pe Imperatulu impreuna cu famili'a sel'u
delaturedie din drumulu loru si asia se dée Rusiei o constitutiune. —
Unu senatoru că conducatoriu alu complotului fú arestatu. Doue dame
de rangu mai inaltu, compromitate fura scóse afara din tiéra. Detaliuri
mai de aproape asupra evenementului acestuia inca nu suntu cunoscute,
totusi se asecura din тóte partile adeverulu acestei sciri.

In afara érasi incepe a se deslărvá politic'a. Jurnalele angleze des-
coperu, ca Prusia ambla tare, că cu ajutoriulu lui Napoleon se'si unésca
Germania facunduse imperatu alu Germaniei si in Sialonsu voru supt-
scrie ambi suveranii o conventiune, care in casu de resboiu intre Prusia
si Austria se intre in activitate, asia, că Napoleonu se ocupe provintiele
renane si se tienă in siacu pe Benedek in Italia.

CONCURS U.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scóla nationala roma-
na unita in Racovitia, cu care postu e impreunatu unu salariu anuale
de 120 fr. v. a., 6 orgie de lemne, un'a gradina de legume, 4 jugere
aratura si 6 jugere fenatiu in campulu Racovitiei.

Competitorii, cari debuescu a fi si cantori au de a'si asterne pe-
titiunile sale provediute cu documentele necesarie pana la 15. Augustu
1861 st. v. la subscriss'a antistia comunale.

Racoviti'a, in 25. Iunie 1861.

3—3

Antistia comunale.

KONKURS DNOBIT.

De noă se deckide копкврсвлă пе стадія дпвъцтврёскъ
ротъпъ гр. n. 8. дп орашвлă C. Mіkloшvлă таре дп комітетвлă
Торонталъ, каре аро ачеста хотържъ платъ: 336 ф. в. авст.,
квартіръ дп патръ; 50 de къбле de гръб къратѣ; 25 de къбле
de къкврвz; 100 пъпді de саре; 50 пъпді de лампъри; 2½ de
ланцъ de пътъпът de врътвръ ши 7½ стажині de лемне de
фокъ. —

Чеи че воіескъ стадія ачеста a o добъndi, аж рекърсвріе
сале къ докъменте але дипрета кътъ съвскрісвлă. Се чере, ка
рекърпенди съ се івёскъ дп персбъ, ши се къпте дп вісерікъ.
Длайтате eap' de ачеле, корело ши teologia aж абсолютъ, ка се
побе фі ши diakonъ.

Алецереа дпвъцтврёлă ва фі дп 8. Септембре a. k., пъпъ
атпчі аж тоці се трътіе рекърсвріе къ докъменте.

Ст. Mіkloшvлă таре, дп 19. Іюл 1861.

Георгіе Ніколіч,

протоіресвітеръ ка дист. директоръ.

Schimbarea localului de pravalia.

Subtinsemnatulu si au stramutatu localulu seu de pra-
valia din cas'a lui Seethal (strad'a inului) Nr. 16 in cas'a s'a
propria (strad'a vamii) Nr. 563, unde densulu prin acést'a si
respica profunda multumire pentru increderea on. publicu,
care pana acumia ia arata'o — totudeodata se róga pentru
favórea acést'a si in localulu nou, unde elu va sci pretui a-
ceea ori si candu.

Brasovu, in 7. Augustu 1861.

Johann Bogdan,

negociatoriu cu beceria in detaiu si curenta.